

GÖRA SKILLNAD

Skolmaterial

Den 27 augusti är Raoul Wallenbergs dag, Sveriges nationella dag för medmänsklighet, civilkurage och alla människors lika värde. Inför denna dag erbjuder vi på Raoul Wallenberg Academy ett lärarmaterial till alla Sveriges gymnasieskolor. Syftet med materialet är att skapa en diskussion kring civilkurage och inspirera till handling för ett mer medmänskligt samhälle.

INTRODUKTION

Detta material är tänkt som en del av det kontinuerliga arbetet kring skolans värdegrund och samtidigt ett stöd för att uppmärksamma Raoul Wallenbergs gärning den 27 augusti, Raoul Wallenbergs Dag. Idag mer än någonsin behöver vi agera i Raoul Wallenbergs anda.

Materialet "GÖRA SKILLNAD" är upplagd för en dubbeltimme och fokuserar på vad varje människa kan göra i sin vardag för att bidra till ökad medmänsklighet.

ELEVERNAS FÖRKUNSKAPER

Inga

LÄRANDEMÅL

- Kunskap om Raoul Wallenbergs gärning.
- Att upptäcka sitt eget mod och träna sig i civilkurage.

FÖRBEREDELSE

- Eleverna behöver pennor + arbetsblad eller papper.
- Förbered visning av filmen Raoul Wallenberg.
- Tänk igenom exempel för att förtydliga uppgifterna.

INNEHÅLL

- Filmen Raoul Wallenberg
- Lärarhandledning för workshopen GÖRA SKILLNAD
- Powerpoint presentation som stöd
- Arbetsbladet "CIVILKURAGE?" till eleverna

För att fördjupa arbetet runt mänskliga rättigheter och civilkurage kan vi rekommendera material från våra samarbetspartners som ni hittar på vår hemsida www.raoulwallenberg.se.

HANDLEDNING

GÖRA SKILLNAD

DEL 1

SYFTE: ATT UPPTÄCKA SITT EGET MOD

VISA SLIDE 1: 27 augusti, RAOUL WALLENBERGS DAG

Inledning

Inled med att presentera Raoul Wallenbergs dag, Sveriges nationella dag för medmänsklighet och civilkurage. Den 27 augusti är Raouls namnsdag.

Begrepp

VISA SLIDE 2: CIVILKURAGE

Red ut begreppet tillsammans. Är det en skyldighet? Lagstiftning?

Film

Visa filmen Raoul Wallenberg
<https://youtu.be/f7tq1iQOMVk>

Efter filmen: Låt eleverna, förslagsvis 2 och 2, ventilera de tankar och känslor som kom upp.

Berätta att Raoul Wallenberg byggde upp en byråkrati med blixtfart; från 30 personer till 400 personer anställda. Fråga varför det var viktigt?

Svar: Det finns flera svar.

- De vill kunna "förhandla" med nazisterna och måste vara en, i byråkratin likvärdig partner. Den ena byråkratin arbetar för död, den andra för liv.
- Flera judar anställdes och fick därmed skydd.
- Viktigt att poängtera! Raoul var ju inte ensam i sitt arbete. Utan sitt team hade de inte kunnat rädda så många som de gjorde.

Dela in klassen i grupper om 3–4 personer.

VISA SLIDE 3: BILD PÅ RAOUL WALLENBERG

Fråga eleverna:

Med vilka fyra ord skulle ni beskriva honom?

(Ingen av oss kände honom så vi kan bara gissa)

Låt eleverna prata ihop sig i grupperna och komma fram

till fyra ord. Be dem skriva sina valda ord på sitt arbetsblad

Beskriv en person som agerar

(punkt 1). Låt grupperna berätta vilka ord de har valt.
Alternativt; låt en elev skriva upp samtliga ord på tavlan.
När alla har läst upp sina ord be om reflektioner eller tankar som kommer upp.

Alla har någon gång agerat med mod

Lyft fram att alla i klassrummet har varit i situationer där delar eller t.o.m hela den beskrivningen skulle passa in på oss själva. Alla har någon gång agerat med medmänsklighet och civilkurage.

(Att förbereda innan) Ge ett exempel, gärna personligt, då du önskar att du hade agerat med civilkurage men inte gjorde det. Exempel: du hörde någon på bussen säga "typiskt ungdomar" men du höjde inte rösten till försvar, en kompis pratade illa om en annan kompis men du sa inte ifrån osv.

Berätta därefter om en situation du är stolt över då du faktiskt agerade med civilkurage.
Låt det gärna vara en enklare handling som eleverna kan identifiera sig med men som ändå krävde mod.
Exempelvis: du var på en middag och en kompis sa att "ungdomar verkar ju inte vilja jobba". Denna gång sa du ifrån och ifrågasatte uttalandet fast det kändes som att stämningen på middagen blev väldigt tryckt.

Tips! Visa filmen Bystander effect. People watch people girl get abducted: www.youtube.com/watch?v=KlvG1wLcluw

Upptäcka sitt mod

VISA SLIDE 4: EN SITUATION DÅ JAG AGERADE MED CIVILKURAGE!

Ge eleverna ett par minuter att fundera på en situation där de agerade med civilkurage.
Be dem skriva några stödord på sitt arbetsblad.
(punkt 2).

Låt dem därefter dela det med varandra i sina smågrupper. Var tydlig med att sätta ramarna för övningen: en person i taget berättar och de andra praktiserar närvarande lyssnande utan att kommentera eller fråga. Efter varje berättelse en kort gemensam reflektion.

Totalt ca 10-15 min för hela övningen.

Efter övningen fråga om någon vill dela sin berättelse eller sina lärdomar (i storgrupp).
Följdfråga: Vad kände de i situationen? Mod? Rädslor? Kraft? Energi?

VISA SLIDE 5: MOD

Diskutera hur det känns att vara modig? Hur det känns att vara rädd? Diskutera motstridiga känslor. Att gå utanför sin komfortzon är läskigt, men det är även då vi utvecklas som människor.

**Både modig
och rädd**

VISA SLIDE 6: VAD FÅR DITT HJÄRTA ATT BULTA?

Fråga eleverna: när du agerade med civilkurage, vad fick dig att göra det?

Vad reagerade du mot? Vad stod du upp för?

Låt eleverna skriva ned på sina arbetsblad (punkt 3) Be om exempel att skriva upp på tavlan.

Tips! Allt kan ju vara viktigt så förstärk gärna att eleverna ska fundera över vad de personligen tycker är viktigast, vad får DITT hjärta att bulta?

Tips! För att hjälpa eleverna att komma på situationer, be dem att tänka på situationer som ger dem starka känslor. Ge två egna exempel.

Förslag: När jag hörde den där mannen påstå att "ungdomar inte verkar vilja jobba" så blev jag så rasande.

Mina föräldrar kommenterar alltid mitt utseende men aldrig min brors, det gör mig så irriterad.

DEL 2

SYFTE: TRÄNA SIG I CIVILKURAGE GENOM ATT AGERA MED ÖKAD MEDMÄNSKLIGHET I VARDAGEN

VISA SLIDE 7: HUR KAN JAG AGERA?

Inled övningen med ett eget exempel. Hänvisa till ditt tidigare exempel. Jag blir upprörd när folk har fördomar om ungdomar eller andra grupper. Be eleverna om hjälp:
Hur skulle jag kunna stå upp för det hemma?
Hos kompisar? På nätet?
Eller: Jag blir så irriterad när mina föräldrar bara kommenterar mitt utseende, jag upprörs av könsdiskriminering. Hur skulle jag kunna agera mot det på en fest? Hemma?

Skriva förslag på konkreta handlingar

Dela ut Post-it-lappar till grupperna. Be dem skriva ner förslag på hur man kan agera för det man brinner för. Uppmana dem att skriva tydligt. En handling per lapp.

Låt grupperna arbeta 10 min.

Avbryt, be dem dela upp handlingarna i två grupper; de som är inom komfortzonen dvs något de redan gör eller som är väldigt enkelt och de handlingar som är lite mer utmanande. Be dem ringa in de som är utmanande.

Låt dem arbeta i ytterligare 5 minuter.

Låt varje grupp sätta upp sina förslag. *Tips! Använd klassrummets väggar så att inte alla trängs vid tavlan.*

VISA SLIDE 8: JAG VILL!

Individuellt: låt dem gå runt och läsa varandras förslag och välja ut 1-2 handlingar som tilltalar dem extra mycket. Skriv ner.

Anta en egen utmaning!

VISA SLIDE 9: "GÖRA SKILLNAD"

Låt dem dela med varandra i gruppen vilken handling de valt och slutligen: Be eleverna utföra sin handling idag (eller under veckan)! Be dem dela med en bild på sociala medier på #göraskillnad.

Tips!

Följ upp nästa vecka hur det har gått. Låt eleverna berätta vad de har upplevt. Vill de utmana sig med en mer utmanande handling? Dokumentera alla förslag som har föreslagits och skapa er egen lista. Mejla in listan till: 100saker@rwa.se så lägger vi upp den på vår hemsida www.goraskillnad.nu. Då är ni även med i utlottningen om en kurs i "Självledarskap som Skapar Skillnad" till ett värde av 5000kr. Läs mera om kursen här: www.raoulwallenberg.se/utbildningar/sjalvledarskap-som-skapar-skillnad-2/ Använd gärna listan hela året!